

०१०/पु १२५

3238

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

ड. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळे.

हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

क्रमांक १०/पु १२८ (५८९)

नाम रामायण.

विषय कथा पुराणे.

॥ वसु ग ॥

(10)

श्रीछायायनमः॥ तृतीयोऽध्यायः॥ नमनजिसद्गुरुयाः मृंणौ नि
सद्भावं लागे पायाः तं वं मिंपणगेले वायाः चे उनियाः तुंपणा॥ १॥
नवलपायांचें कठिणपणः वज्रं न तुटलिंगा देह जाणः साचें हि के
ले चूर्णः अवलिळा चरणा लागतां॥ २॥ पायां लागतां विवळिः तो
तुंवां घातला पाताळिः पाये तें वज्र सुरें वेदळिः अतुर्वळि निद
ळीलाः॥ ३॥ पाये अति शयें रिदिवः काळ यासि लागतां देखः या
चें शोकुनियां विखः केला निदोपः निशख॥ ४॥ पाये अति शयें
दारुणः सकटासि लागतां जाणः साचें तुटलें पाववें धनः गमना
गमन खुंटले॥ ५॥ पायां बाधाकु सवळाः पाये उडिरिलि अहि

(2A)

म

वेडिः श्रमे श्रम कोडि नोगीति ॥४९॥ श्रमे श्रम विपावति दुःखे दुःखा
 नोगीति हे वि कथन बडु दष्टाति उडु वा प्रति हरि बोले ॥५५०॥ श्लोक
 गोदुग्ध दोहामति च पार्या देह पराधिन स प्रजा च ॥ वित्तं लुप्यतीर्य ह्यतम
 गला वाक्काहिना मयार सति दुःखदरि ॥ १८॥ टिका दुःखा विद्या लालुप्य
 ताः पाकड बाये दोहो जातौ विधि मरि दुःख नये हाता हाणे लातात क
 कः ॥ ५१॥ जे कुडि कुचरे वरि विनय मेळ वणखायि रि अधर्म शिष्य ल
 तिरिः सर्वा परि अन्हाउ ॥ ५२॥ लुटलिरा जागरिं मेरः धर्म दडे मागे न
 स्तरे धर्म सद्बुधि धरितां न धरेः सैराचरे सुनटा ॥ ५३॥ जिचे कधिं न के दु
 ते जे धरुने गोगर्भाते पोषितां ऐसिये गायिते पावे दुःखाते पोसकु ॥
 गटहाणि लागला गटहाचाकः ने म्त्री अनकुष्ठ न सतां नक अतिदः

(3)

घोरः सदाकरकरकपाणि ॥ ५५ ॥ निंदाध्रवज्ञाहेष्ठाः पत्रतारावेकरिज
णः स्वयेमाक्षिमिहानः हे ध्रुवसंतलक्षणस्त्रियेवें ॥ ५६ ॥ रवातांजेवितां
व्यदेतां गोडकुष्मिसर्वथाः धर्मदेवानिकोडिमाथाः तेदितलुताअग
वि ॥ ५७ ॥ जेनविचारिपापपुण्यकामाचारिधर्मशून्यहे ध्रुवसंतिवें ल
क्षण उद्धवाजाणसर्वथा ॥ ५८ ॥ ध्रुवसंतिवियेसंगतिः वें विहायिलसुख
त्राप्तिः अतिदुःखेदुरिक्हेति ज्ञाननिश्चितितेनर ॥ ५९ ॥ ज्यावेहें दे परा
धीनः तोजिवें जीतासदादिन पराधिनासमाधानः नवें जाणकल्पोति ॥ ६० ॥
साडुनिआपुलिनिजसता ज्यासिलालिपराधिनताः तोस्वाप्ति सुखावि
वार्ताः नदेखेसर्वथा नीश्चित ॥ ६१ ॥ पराधिनासिसुखः आहु ह्यंणतिते
केवळसुखः सोलिवंदुःखत्वेदुःखः अवस्यदेख पराधिना ॥ ६२ ॥ ऐव

3A
सधोनावृतयुष्मदं द्रयाः॥१॥ तयाततेमाधवकाकचित्प्रशतिमार्ग
तुल्यायिबद्धसोदृढ॥ त्वयाभिगुप्तिविवरतिनिर्भयाविनायकानि
कर्मधसुप्रसो॥१॥ शटिका॥ नकपितं॥ गगवद्भक्तिः सत्तानाहिनातुडे
मुक्तिः तेवि अर्चिचेदृष्टतिः ब्रह्मयावियुक्तिदाविलियेये॥१३॥
पनक्तिविणमुक्तिवा सोसुः काशितं॥ प्रपत्तपडे वोसुः असोहं वैराजपुर
शुः करिप्रवेशु अव्यक्ति॥१४॥ अव्यक्तिवैराजाचाप्रवेशुः होतां विम
हाश्रुतविष्णुसुः हां लागेमुत्तरासुः तेअनुप्रवेशुऐकराया॥१५॥
श्लोकु॥ युवानादृतगंधाशुः सलिलचाय कल्पतेसालिलीतह तरसं
ज्योतिष्ठायो यकल्पते॥१६॥ दृतरूपंतुतमवासा योज्योतिप्रलियते॥

५
हृतस्पर्शो वकासेन वायुर्नमसिलियते ॥ १४८ ॥ टिका ॥ प्रलयवायुश्च
क्षोभकक्रोयुः तेषां पृथिव्याहाराणां युः तं वतो विरोधिन्यां प्रसिद्धः ये
कवयुजज्जालौ ॥ १४९ ॥ क्षोभलवायोऽसमसाहसुः तो जलवाचहारि
जलरसुः ते कां जलवाहा ये हरादु प्रलयो निशेषु महातेजः ॥ १५० ॥ सा
तेजावानि जसंश्च मुः वायुबवं गति तमः ते कां प्रलयवायुपरमः
रोनिव्योमको धावे ॥ १५१ ॥ सा प्रलयवायुश्च स्पर्शः च पञ्च तो सिं सर्व
ग्रासः करुनिगवे अवकाशः ते कां वायुतेऽवकाशः निशेषग्रासि
॥ १५२ ॥ श्लोकः ॥ काष्ठात्मना हृतगुणानम आसु निलियते ॥ इन्द्रिया
णि मनो बुद्धि सहस्रै कारि कै नृप ॥ १५३ ॥ अविशति द्युहं कारि स्वगुणे

तोहाफलतेजातिः सासिजेमगवद्रावंपत्तिः साव्याघरापुणः
रसेये॥७४॥ पुर्वे अनोष्ठ खनिश्चितीः आत्मीयावैश्वदेवाचे अत्तेः सा
तेब्रह्म भावेजपुजितिः सासिस्तुतिमुक्तिआंदणि॥७५॥ सावैश्वदेवाचे
अंतिजाणः निजभागे आलयासु ग्रामहणः सासिअद्वेनपुजितां आ
पणः तेघारिनारायणः स्वनेदेवता ॥७६॥ गायवैश्वदेवाचे अंतिः अतिधि
सर्वेयेपुक्तिमुक्तिः विमुखजातनाडतिः पुजकासुखप्राप्तिः परमानंदे
॥७७॥ अतिधियां गंधिमूर्तिः यानः सर्वथाकरणं न लगेजाणः तोस्वरूपे
स्वयेनारायणः पुजितां संपुर्णः सर्वार्थसिधिः ॥७८॥ एवं अतिधिसिजे
अर्पेः तेमगवंतमुखिं समर्पेः यालागी अतिधिसाक्षेपेः अतिब्रह्म

(5)

रूपेण पुजिजे सदा ॥ ८९ ॥ जे जे बोलिजे पुजा स्थानः तेच निज अद्रावि प्रमाणः
अद्रे वेगळे राया जाणः प्राप्ति संपूर्ण कदान लभे ॥ ९० ॥ निज अद्रे वेद हृदय
स्थानः ते हृदय विधियुक्त पुजन करितो अद्रेन आपणः प्राप्ति संपूर्ण उ
द्वाधे स्वये ॥ ९१ ॥ ये नृविंत हिं आपण देहिंः वाळकुचि अद्र असे हृदयः
अद्रेन भजतां सुचं वारिः निज प्राप्ति पहिं सहजे लभे ॥ ९२ ॥ तेच जे जे आ
पण सेविजेः ते ते भगवद मुनि विजेः येणें निज भजन पाविजे जाण
सहजे परमात्मा ॥ ९३ ॥ सांडुनि दहि वि अहंताः हृदय स्थान जातोः पावि
जे पूर्ण परमात्मा जाणतच तांच वर्या ॥ ९४ ॥ देह जड मुढ असे तन कळ
पयोग भोक्ता यि अद्र पूर्णः तेच वाढ उनु देहाभिमानः भोगीति

(5A)

पुसेल॥११॥ उगे राहाता आपणः उगे निजाति मुनिगणः या लागी प्रह्लाव रि
प्रह्लाव विचित्र विंदाण पुसतु ॥१२॥ स्थान दे लो धलि वित वृत्तिः यिंद्रिये वे
धलि सुख स्थितिः राजा निवाला निश्चितीः तहिं प्रह्लाव लि पुसतु ॥१३॥ पु
सेल हारिचे अवतारः ते कथा सुंदर मनो हर निरोपण अति अरुवारः निज
जिकारः निव विला ॥१४॥ सा प्रह्लाव विंदाण ताः कथा कौतुके सनागरः ये
काज नार्दन नचें किं करः उपान धर सनागर ॥१५॥ संत सज्जन दूपा स्थितिः
श्रीज नार्दन नवरद मूर्तिः पुढिले कथा विनम्रतिः सांगे नय चार्चि अर्चुनि
॥१५॥ श्रीसागवतचे रासिवरिः ये काज नार्दने केला मापारिः तो निज वा
धाचे कुडोवरिः मारिल वारवारि मवणावि ॥१७॥ इति श्रीसागवतमा

॥७३॥

(6)

कदुरेवं॥५॥ सांडुनिदेहिवि अहंताः सकृष्णमेगांयिश्चरुभोक्ताः रैसिद्ध
सावनासावितोः पाविजेपरमार्था अपरोक्षसिद्धि॥५॥ निशेषसोडिजे
मिपंणः पाविनावेदुदयस्त्राणं सहजे परब्रह्मपुर्णः मिच्छादेहा
मिमानः धरुनको॥७॥ रायायेणं विमलताणं तुटेकर्माचं चकर्मबंधनः
पाविजेपुर्णसमाधानः तंहे मुखवले नटयनत्या॥८॥ आगमोक्तनिज
मज्जनः कर्मयोगाचं मुखवले साधकतां राजा सावधानः परमानं
दे पुर्णनिवाला॥९॥ जंवंजंवं रायाचं पुरेकोडः तंवं तंवं कयालागेगोडः अ
ति रायेप्रवणचीचाडः विशेषे वाढः चोरावलि॥१०॥ राजानिवालेनिपरमा
नंदेः सुखावलेनिनिजबोधेः लांवावलेनिस्वानंदेः पुढांप्रसंगविनोदः

GA

हांपुराणेकादशस्कंधेयनिमिज्जायंतसंवादेयेकाकारटिकायांमाया
कर्मब्रह्मनिरोपणनामत्रुतियोध्याया॥ श्रीछलार्पणमस्तु॥ श्रीरामा
र्पणमस्तु॥ श्रीशंकरार्पणमस्तु॥ ५५॥ वोव्याट१८॥ एवंसंख्या८७३॥ ७

(7)

११९४

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com